

A fajtalanzkodás büntetőjogi fogalom, minden olyan testi érintkezéssel járó szexuális célú aktust jelent, amikor nem a nemi szervek találkoznak (ez a közösülés). A jogi megítélése manapság ugyanaz a kettőnek: csak az erőszakos formájukat büntetik.

Jog alapján, ha a mélységeire megyünk az orál szex is fajtalanzkodás.
Fajtalanzkodás = nem az emberi faj fenntartást közvetlenül elősegítő szexuális tevékenység.

Ami a konkrét törvényi tényállásokat illeti, a szexuális kényszerítést (196. §) az követi el, aki mást szexuális cselekményre vagy annak eltérésére kényszerít. Ennél a rendelkezésnél is jól megfigyelhető az a büntetőpolitikai törekvés, hogy az általános kényszerítés tényállásából a jogalkotó olyan bűncselekményt hoz létre, amely magában foglalja a kényszerítést. A másik lényeges elem: itt jelenik meg a törvénykönyvben először a szexuális cselekmény fogalma. Az Értelmező rendelkezések (459. §) 27. pontja szerint szexuális cselekménynek minősül „*a közösülés és minden súlyosan szeméremszérintő cselekmény, amely a nemi vágy felkeltésére, fenntartására vagy kielégítésére alkalmas, vagy arra irányul*”. Ennek megfelelően nemcsak a szexuális aktusra való kényszerítés vált büntethetővé, hanem a szexuális jellegű, az emberi méltóságot sértő magatartások is (például a sértett valamely intim testrészének megfogása). Eddig a deliktum erőszakkal vagy az élet és testi épség elleni fenyegetéssel valósulhatott meg, július 1-jétől viszont az áldozat szexre kényszerítése bármely más módon, nem személyre irányuló fenyegetés útján is lehetséges. Így a kényszer lehet például anyagi természetű (a lakhatás megvonásával való fenyegetés), de akár tisztán érzelmi is.

A nemzetközi egyezményekre, az európai uniós gyakorlatra figyelemmel új tényállásként jött létre a szexuális erőszak (197. §), amely összevonta az erőszakos közösülés és szemérem elleni erőszak tényállását. A minősített esetek közé került a tizenharmadik életévét be nem töltött sértett sérelmére elkövetett szexuális erőszak, szemben a korábbi szabályozással, ahol csupán a tizenkét éven aluli sértett sérelmére történő erőszakos elkövetés számított minősített esetnek. Korábban a tizenkettedik életévét be nem töltött személlyel létesített szexuális kapcsolat az erőszakos közösülés vagy – minden más szeméremszérintő magatartás esetén – a szemérem elleni erőszak tényállását valósította meg, míg a tizenkettő és tizennégy év közötti sértettek esetében a megrontás tényállása alapozta meg a büntetőjogi felelősséget. Az új Btk. megszüntette a tizenkettedik életévét be nem töltött személyekre vonatkozó azon törvényi vélelmet, hogy őket védekezésre képtelennek kell tekinteni. A kódex közvetlenül utal a sértett életkorára, és úgy kapcsol a bűncselekményekhez magasabb büntetési tételt.

A szexuális erőszaknál és a megrontásnál új minősítő körülmény az egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyal való visszaélés. Az 1978-as törvény „csak” a hozzátartozói, a nevelői, a felügyeleti, a gondozói és a gyógykezelői helyzettel való visszaélést büntette súlyosabban.

A 197. § (5) bekezdés a szexuális erőszakhoz kapcsolódó előkészületi magatartást sui generis rendeli büntetni. Ez alapján három évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető az a személy, aki a szexuális erőszak elkövetéséhez szükséges vagy azt könnyítő feltételeket biztosítja. A jogalkotói indokolás példaként említi a helyszín előkészítését, lakás biztosítását, illetve kábító hatású anyagok, „szex-drogok” biztosítását. A szakemberek szerint ez az elkövetői magatartás okozhat bizonyítási nehézségeket.

A nemzetközi egyezményekre, az európai uniós gyakorlatra figyelemmel új tényállásként jött létre a szexuális erőszak (197. §), amely összevonta az erőszakos közösülés és szemérem elleni erőszak tényállását. A minősített esetek közé került a tizenharmadik életévét be nem töltött sértett sérelmére

elkövetett szexuális erőszak, szemben a korábbi szabályozással, ahol csupán a tizenkét éven aluli sértett sérelmére történő erőszakos elkövetés számított minősített esetnek. Korábban a tizenkettedik életévét be nem töltött személlyel létesített szexuális kapcsolat az erőszakos közönség vagy – minden más szemérem sértő magatartás esetén – a szemérem elleni erőszak tényállását valósította meg, míg a tizenkettő és tizennégy év közötti sértettek esetében a megrontás tényállása alapozta meg a büntetőjogi felelősséget. Az új Btk. megszüntette a tizenkettedik életévét be nem töltött személyekre vonatkozó azon törvényi vélelmet, hogy őket védekezésre képtelennek kell tekinteni. A kódex közvetlenül utal a sértett életkorára, és úgy kapcsol a bűncselekményekhez magasabb büntetési tételt.

A szexuális erőszagnál és a megrontásnál új minősítő körülmény az egyéb hatalmi vagy befolyási viszonyal való visszaélés. Az 1978-as törvény „csak” a hozzátartozói, a nevelői, a felügyeleti, a gondozói és a gyógykezelői helyzettel való visszaélést büntette súlyosabban.

A 197. § (5) bekezdés a szexuális erőszakhoz kapcsolódó előkészületi magatartást sui generis rendeli büntetni. Ez alapján három évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető az a személy, aki a szexuális erőszak elkövetéséhez szükséges vagy azt könnyítő feltételeket biztosítja. A jogalkotói indokolás példaként említi a helyszín előkészítését, lakás biztosítását, illetve kábító hatású anyagok, „szex-drogok” biztosítását. A szakemberek szerint ez az elkövetői magatartás okozhat bizonyítási nehézségeket.

A szexuális visszaélés (198. §) elnevezésében, de tartalmában is átalakította a megrontás tényállását. Az [1978. évi IV. törvény](#) az elkövetői oldal alapján differenciált, míg az új kódex a cselekmény sértettjének kora szerint. A törvényjavaslathoz benyújtott indokolás szerint fiatalok szexuális érése, pszichoszexuális fejlettsége napjainkban jelentősen eltér az 1970-es évek, azaz a korábbi törvénykönyv hatályba lépésekor tapasztalt állapotoktól. Erre tekintettel a szexuális visszaélés bűncselekményének elkövetője valamennyi esetben csak tizennyolcadik életévét betöltött személy lehet.

A büntetőpolitikai célkitűzéseknek megfelelően e körben nem lesz szükség magánindítványra, vagyis a rendőrség a sértett (vagy törvényes képviselője) kezdeményezése nélkül, akár akarata ellenére is eljárhat. Az új Btk. nem ismeri a fajtalanzkodás kifejezést sem, amely korábban a közönség kivételével minden olyan, súlyosan szemérem sértő cselekményt magában foglalt, amely a nemi vágy felkeltésére vagy kielégítésére szolgált. A jövőben ezt a fogalmat is a szexuális cselekmény kifejezés takarja majd.

Az új Btk. – némiképp meglepő módon – enyhítette a vérfertőzés (199. §) büntetési tételét. A korábbi jogszabály tudniillik egytől öt évig terjedő szabadságvesztéssel rendelte büntetni azt, aki egyenesági rokonával közönség vagy fajtalanzkodik. Az új törvényszöveg viszont így szól: „*aki egyenesági rokonával szexuális cselekményt végez, büntetett miatt három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő*”. Az indokolás szerint a korábbi büntetési tétel „a többi bűncselekményhez és a külföldi szabályozásokhoz képest is eltúlzottnak tűnik”. A testvérek közönség továbbra is vétségnek minősül, és maradt a maximális két éves szabadságvesztés is. Nem változtattak azon a rendelkezésen sem, hogy nem büntethető a leszármazó, ha a cselekmény elkövetésekor a tizennyolcadik életévét nem töltötte be.

A kerítésnél (200. §) és a prostitúció elősegítésénél (201. §) a tizennyolc éven aluli személy sérelmére történő elkövetést minősített esetként kezeli a törvénykönyv, így indokolt, hogy a kitarthatóságnak is legyen ilyen minősített esete. A szexuális erőszakhoz hasonlóan a kerítésnél is felváltotta a jogalkotó a kvalifikált fenyegetést egyszerű fenyegetéssel. A minősített esetben ezért elmaradt „*az élet vagy testi épség ellen irányuló közvetlen*” jelző. *A jogalkotó szakított az üzletszerű kéjelgés fogalmával és konzekvensen a prostitúció kifejezést használja. Az Értelmező rendelkezések (459. §) 25. pontja szerint „prostitúció a rendszeres haszonszerzés céljából történő szexuális cselekmény végzése”.*

A kitarthatóság (202. §) mellett külön tényállást kapott a gyermekprostitúció kihasználása (203. §), amely a jogalkotó szándéka szerint hatékonyabb fellépést biztosít majd a gyermekek ellen elkövetett szexuális bűncselekmények üldözéséhez.

A tiltott pornográf felvétellel visszaélés helyett bevezették a gyermekpornográfia (204. §) fogalmát. A bűncselekmény jogi tárgya a tizennyolcadik életévét be nem töltött személyek egészséges nemi fejlődése és a gyermekpornográfiára ráépülő szervezett bűnözői csoportok elleni küzdelemhez fűződő társadalmi érdek. Meghatározták a pornográf felvétel és a pornográf jellegű műsor tartalmát. Előbbi

alatt olyan videó-, film-, vagy fényképfelvételt, illetve más módon előállított képfelvételt kell érteni, amely a nemiséget súlyosan szeméremsertő nyíltsággal, célzatosan a nemi vágy felkeltésére irányuló módon ábrázolja, utóbbi pedig a nemiséget súlyosan szeméremsertő nyíltsággal megjelenítő, célzatosan a nemi vágy felkeltésére irányuló cselekvésként vagy előadásként azonosítható.

A szeméremsertés (205. §) új fordulata alapján – szubszidiárius vétségként – büntethetővé válik, aki mással szemben olyan szeméremsertő magatartást tanúsít, amely a sértett emberi méltóságát sérti. Ilyen magatartás például a sértett testének, valamely testrészének megfogása, a sértett megcsókolása. Korábban ezek a cselekmények becsületsértésként voltak üldözhetőek.